

Українська мова за професійним спрямуванням

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>Для всіх</i>
Спеціальність	<i>Для всіх</i>
Освітня програма	<i>Для всіх</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, осінній / весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>2 (60)</i>
Семестровий контроль / контрольні заходи	<i>Залік / МКР</i>
Розклад занять	<i>щотижня</i>
Мова викладання	<i>українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	https://kumlk.kpi.ua
Розміщення курсу	<i>Кожен викладач використовує свій навчальний ресурс (MOODLE, Google classroom)</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Мета навчальної дисципліни — формування в студентів компетентностей:

- застосовувати знання державної та іноземних мов із метою забезпечення ефективності професійної комунікації підвищувати рівень академічної культури;
- використовувати результати самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел для ефективного виконання спеціалізованих завдань професійної діяльності працювати з фаховими текстами;
- критично осмислювати основні теорії, принципи, методи й поняття в навчанні та професійній діяльності;
- діяти на основі законодавчої й нормативно-правової бази України та вимог відповідних стандартів, зокрема, міжнародних у галузі інформаційної та /або кібербезпеки;
- усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини й громадянина в Україні.

Основні завдання навчальної дисципліни.

Згідно з вимогами програми навчальної дисципліни студенти після засвоєння навчальної дисципліни мають продемонструвати такі результати навчання:

знання:

- основних етапів формування, становлення й розвитку української мови;
- особливостей жанрів наукового стилю сучасної української літературної мови;
- основних норм сучасної української літературної мови;
- основних понять та фундаментальних цінностей академічної доброчесності, її впливу на академічну культуру та якість освіти;
- джерел наукової інформації та методики інформаційного пошуку;

- законів та основних засобів спілкування;
- вимог стосовно написання та оформлення академічних текстів;
- правил оформлення покликань і цитувань в академічних роботах.

уміння:

- дотримуватися норм культури усного й писемного мовлення;
- коригувати професійні тексти відповідно до норм української мови та норм правопису від 22 травня 2019 року;
- вільно володіти мовними засобами наукового та офіційно-ділового стилів;
- працювати з фаховими текстами, послуговуватися словниками різних типів;
- визначати та запобігати різним формам порушень академічної доброчесності;
- укладати документи;
- використовувати різноманітні вербальні й невербальні засоби впливу на співрозмовника під час фахового спілкування.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Дисципліна «Українська мова за професійним спрямуванням» разом із такими предметами, як історія науки і техніки, іноземна мова та історія української культури, формує гуманітарну складову в програмі підготовки майбутнього фахівця.

Дисципліна «Українська мова за професійним спрямуванням» ґрунтується на здобутих під час навчання в середній загальноосвітній школі базових знаннях із сучасної української літературної мови.

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Формування української національної мови. Законодавчі основи функціонування української мови

Тема 1. Мова як суспільне явище. Державна мова — мова професійного спілкування

Тема 2. Основи культури української мови

Тема 3. Мовні особливості функціональних стилів

Тема 4. Науковий стиль у стильовій системі української мови. Предмет та основні категорії термінознавства

Розділ 2. Академічна доброчесність та основи академічного письма

Тема 1. Академічна культура, академічна доброчесність

Тема 2. Мистецтво написання академічних текстів. Технології й методика організації академічного письма

Розділ 3. Універсальні величини усного спілкування

Тема 1. Спілкування як інструмент професійної діяльності

Тема 2. Риторика й мистецтво презентації

Тема 3. Культура усного фахового спілкування. Індивідуальні та колективні форми фахового спілкування

Тема 4. Корупція: зміст, причини, наслідки.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова

1. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням / С. В. Шевчук, І. В. Клименко. Київ: Алерта, 2011. 696 с. Режим доступу:

http://futurestudents.at.ua/Dowlands/Shevchuk_S_V_Klimenko_I_V_Ukrayinska_mova_za_p.pdf

Додаткова

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова». Електронний ресурс. Київ: Таксон, 2016. 234 с. Режим доступу до ресурсу: <https://drive.google.com/file/d/0BvePGdGpHh6Wa1NoR3g4S1FaWVE/view>

2. Рижко О. М. Плагіат як соціально-комунікаційне явище: монографія / Рижко Олена Миколаївна. Київ: Паливода А. В. 2017. 438 с.
http://shron1.chtyvo.org.ua/Ryzhko_Olena/Plahiat_u_sotsialnokomunikatsiinomu_vymiri_pochatku_Kh_Khl_stolittia_pryroda_iavyscha_ta_istoriia_bor.pdf
3. <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (Законодавство України)
4. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf> (Український правопис)
<http://lcorp.ulif.org.ua/dictua> («Словники України»)
5. <http://ulif.mon.gov.ua> (Український лінгвістичний портал)
6. http://tc.terminology.lp.edu.ua/TK_vocab_CD.htm (Електронні версії словників термінографічної серії СловоСвіт)
7. <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000989> (Великий тлумачний словник сучасної української мови)
8. Безкоштовний онлайн курс «Мовити.Мотиви» розміщений за посиланням: <https://study.edera.com/uk/courses/course/4768>

Література міститься в Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського / у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського/ на кафедрі УМЛК/ у системі «Електронний КАМПУС».

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Програма навчальної дисципліни передбачає проведення лекційних та практичних занять.

Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних запитань (<i>перелік дидактичних засобів, завдання для СРС із покликанням на літературу</i>)
1	<p>Лекція 1. Предмет та завдання курсу, його наукові основи. Мова як суспільне явище. Законодавчі основи функціонування української мови. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (від 25 квітня 2019 р.). Мовна політика в Україні. Функції мови</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мова й суспільство. 2. Територіальна й статистична характеристика української мови. 3. Історичне походження сучасної української літературної мови. <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням / С. В. Шевчук, І. В. Клименко. Київ: Алерта, 2011. С. 11—19, 49—51. Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesijnim_spryamuvannjam_-_shevchuk_sv 2. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» від 25.04.2019. доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19
2	<p>Лекція 2. Комунікативні ознаки культури мовлення. Ознаки культури мови. Типологія мовних норм. Соціолінгвістичний аспект культури мови. Етапи становлення українського правопису. Нова редакція правопису від 22.05.2019 р.</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етика професійного спілкування. 2. Мовний етикет у професійному спілкуванні. 3. Суржик. Вплив мовного змішування на культуру мови. <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням / С. В. Шевчук, І. В. Клименко. Київ: Алерта, 2011. С. 11—19, 49—51. Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesijnim_spryamuvannjam_-_shevchuk_sv

	<p>2. Український правопис https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf</p>
3	<p>Лекція 3. Основні ознаки функціональних стилів. Професійна сфера як інтеграція офіційно-ділового, наукового та розмовного стилів. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Становлення й розвиток наукового стилю української мови</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія становлення функціональних стилів української мови. 2. Сучасна лінгвостилістика: основні поняття та методи дослідження. 3. Епістолярний стиль та ділова комунікація. <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням / С. В. Шевчук, І. В. Клименко. Київ: Алерта, 2011. С. 106—121. Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesijnim_spryamuvannjam_-_shevchuk_sv
4	<p>Лекція 4. Науковий стиль у стильовій системі української мови. Джерела наукової та освітньої інформації й інформаційний пошук. Терміни, професіоналізми та їхні ознаки. Українська лексикографія</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Українська наукова мова: історія та сучасні здобутки. 2. Мовленнєвий науковий етикет. 3. Традиції українського термінотворення й наукового словникарства. <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням / С. В. Шевчук, І. В. Клименко. Київ: Алерта, 2011. С. 106—121. Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesijnim_spryamuvannjam_-_shevchuk_sv
5	<p>Лекція 5. Академічна культура, академічна доброчесність. Законодавче поле академічної доброчесності. Кодекс честі університету. Поняття про інтелектуальну власність та авторське право</p> <p>СРС.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Забезпечення академічної доброчесності: європейський досвід. 2. Співвідношення академічної доброчесності та інтелектуальної власності. 3. Інтернет та авторське право. <p>Література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова». Київ: Таксон, 2016. С. 37—53. Режим доступу до ресурсу: https://drive.google.com/file/d/0BByePGdGpHh6Wa1NoR3g4S1FaWVE/view 2. Рижко О. М. Плагіат як соціально-комунікаційне явище: монографія / Рижко Олена Миколаївна. Київ: Паливода А. В. 2017. С. 38—79. http://shron1.chtyvo.org.ua/Ryzhko_Olena/Plahiat_u_sotsialnokomunikatsiinomu_vymiri_p_ochatku_KhKhl_stolittia_pryroda_iavyscha_ta_istoria_bor.pdf
6	<p>Лекція 6. Мистецтво написання академічних текстів. Технології й методики організації академічного письма. Наукова публікація як засіб фіксації та оприлюднення наукового результату. Підготовка й написання наукового тексту. Структурно-змістові особливості навчально-наукового твору. Міжнародні стилі оформлення списку наукових публікацій</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні вимоги до виконання та оформлювання курсової, бакалаврської робіт. 2. Оформлення титульної сторінки наукової роботи. 3. Основи редагування наукових текстів. <p>Література: Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням / С. В. Шевчук, І. В. Клименко.</p>

	Київ: Алерта, 2011. С. 265—299; 317—349; 361—381. Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesiynim_s_pryamuvanniam_-_shevchuk_sv
7	<p>Лекція 7. Спілкування й комунікація. Функції спілкування. Види, типи й форми спілкування. Основні закони спілкування. Стратегії мовленнєвого спілкування. Вербальні та невербальні компоненти комунікації</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тенденції сучасного спілкування. 2. Невербальні засоби спілкування та їхній вплив в інформаційному просторі. 3. Евфемізм і перифраза (перифраз) у професійному спілкуванні. <p>Література: Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням / С. В. Шевчук, І. В. Клименко. Київ: Алерта, 2011. С. 265—299; 317—349; 361—381. Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesiynim_s_pryamuvanniam_-_shevchuk_sv</p>
8	<p>Лекція 8. Риторика й мистецтво презентації. Поняття про ораторську (риторичну) компетенцію. Мистецтво аргументації. Прийоми впливу на слухачів. Види публічного мовлення. Індивідуальні та колективні форми фахового спілкування. Структура діалогу. Дискусія. «Мозковий штурм», «дерево рішень», дебати, дискусія в стилі телевізійного ток-шоу як інтенсивні форми обговорення та ефективного вирішення професійних проблем</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етапи історії розвитку риторики. 2. Видатні оратори світової та української культури. 3. Статус сучасної риторики. 4. Усний фаховий виступ. 5. Монолог. Діалог. Полілог. 6. Основні норми усного професійного мовлення. Українська орфоепія. <p>Література: Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням / С. В. Шевчук, І. В. Клименко. Київ: Алерта, 2011. С. 178—196. Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesiynim_s_pryamuvanniam_-_shevchuk_sv</p>
9	<p>Лекція 9. Корупція: зміст, причини, наслідки.</p> <p>Сутність поняття «корупція» та його головні складові. Історичні аспекти виникнення та розвитку явища корупції. Основні види й форми корупції. Наслідки корупції та підходи до боротьби з нею. Антикорупційне законодавство. Відповідальність за корупційні правопорушення. Система антикорупційних органів в Україні. Моделі запобігання корупції в зарубіжних країнах.</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Прослухати навчальний курс від НАЗК «Основи антикорупції для всіх і кожного» за посиланням https://study.nazk.gov.ua/courses/course-v1:NAZK+prosvita001+17.07.2022/course/ 2. Проаналізувати роботу незалежних і професійних антикорупційних органів України, що здійснюють діяльність у сфері превенції корупції, її розслідування та притягнення до відповідальності за неї. 3. Визначити механізми поширення цінностей нульової толерантності до корупції. 4. Дослідити досвід зарубіжних країн у боротьбі з корупцією та вплив даного явища на їх сталий розвиток. 5. Визначити роль громадянського суспільства у боротьбі з корупцією. <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Про запобігання корупції» : від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text 2. Закон України «Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки» :

	від 20.06.2022 р. № 2322-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text
3.	Поняття корупції. Офіс доброчесності НАЗК. URL: https://prosvita.nazk.gov.ua/encyclopedia/ponyattya-koruptsiyi
4.	Запобігання корупції у приватному секторі : монографія / [В. С. Батиргареєва, Б. М. Головін, О. В. Новіков та ін.] ; за заг. ред. Б. М. Головіна. Харків : Право, 2020. 286 с. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Антикорупція та доброчесність». Офіс доброчесності НАЗК. 2023. 306 с.

Практичні заняття

Основні завдання практичних занять — закріпити теоретичний матеріал, засвоєний під час лекційної частини курсу; навчити студентів узагальнювати набуті знання для виконання конкретних завдань (комунікативних, евристичних, креативних); виробити навички професійної етики.

№ з/п	Назва теми заняття
1	Практичне заняття 1. Мова як система. Формування української національної мови
2	Практичне заняття 2. Культура мовлення в професійній сфері
3	Практичне заняття 3. Стилiстичне різноманіття української літературної мови
4	Практичне заняття 4. Фахова термінологія та професіоналізми. Словотворення в царині термінології
5	Практичне заняття 5. Основні вияви академічної нечесності. Плагіат. Методи запобігання академічній нечесності. Чинні стандарти й правила оформлення покликань і цитувань в освітніх наукових роботах
6	Практичне заняття 6. Види академічного письма. Зміст і форма академічного тексту. Структурно-змістові особливості навчально-наукового твору
7	Практичне заняття 7. Спілкування: вербальні й невербальні засоби. Комунікативні бар'єри під час спілкування. Слухання та його роль у комунікації
8	Практичне заняття 8. Риторичний виступ (промова)
9	Практичне заняття 9. Підвищення рейтингу. Залік

6. Самостійна робота студента / аспіранта

Самостійна робота студента передбачає підготовку здобувача освіти до аудиторних занять та заліку.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять

Відвідування лекційних занять вільне. Бали за присутність на лекціях не додаються. Лише за відвідування практичних занять студенти не можуть набувати бали: рейтинг студента формує активна участь на практичних заняттях і підготовленість до них, а також виконання завдань, передбачених СРС. Пропуск практичного заняття не дає можливості отримати студенту бали в семестровий рейтинг, проте кожен студент має право відпрацювати пропущені лише з поважної причини (лікарняний, офіційний дозвіл деканату) заняття за рахунок самостійної роботи під час консультацій, передбачених навчальним навантаженням викладача.

Заохочувальні бали студент отримує за участь у міжнародних, всеукраїнських та / або інших заходах та / або конкурсах (за тематикою навчальної дисципліни) або / та написання тез доповіді або оформлення творчої роботи як наукової роботи для участі в конкурсі студентських наукових робіт. Ваговий бал — 10.

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені в розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені в розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Студенти мають можливість порушити будь-яке запитання, яке стосується процедури контрольних заходів, та очікувати, що воно буде розглянуто згідно зі заздалегідь визначеними процедурами.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Рейтинг студента з навчальної дисципліни складається з балів, що він набуває за такі види навчальної діяльності:

- за активну участь на 8 практичних заняттях (9 практичне — підвищення рейтингу);
- виконання 3 експрес-контрольних робіт (на лекційних заняттях);
- виконання МКР.

Критерії нарахування балів.

1. Робота на практичних заняттях

Ваговий бал — 5, максимальна кількість балів на практичних заняттях становить $8 \times 5 = 40$ балів.

Критерії оцінювання:

«відмінно» — 5 балів — безпомилкове виконання практичного завдання або повна і ґрунтовна відповідь на теоретичне запитання відповідно до змісту завдання або запитання;

«добре» — 4 бали — виконання практичного завдання з незначними помилками (до 3-х) або достатньо повна відповідь на теоретичне запитання з незначними недоліками;

«задовільно» — 3 бали — виконання практичного завдання зі значними помилками або не зовсім правильна відповідь на теоретичне запитання;

«незадовільно» — 0—2 балів — відсутність виконаного практичного завдання або його незадовільне виконання; невисвітлене теоретичне запитання, незадовільна відповідь зі значними помилками (менше як 60 % теоретичного матеріалу правильне чи відповідає суті запитання) або відсутність відповіді.

2. Експрес-контрольна робота

Ваговий бал — 8, максимальна кількість балів за 3 експрес-контрольні становить $3 \times 8 = 24$ бали.

Критерії оцінювання:

«відмінно» — 7 — 8 балів — безпомилкове виконання практичних завдань та повна і ґрунтовна відповідь на теоретичне запитання відповідно до змісту завдання або запитання;

«добре» — 6 балів — виконання практичних завдань із незначними помилками та достатньо повна відповідь на теоретичне запитання із незначними похибками;

«задовільно» — 5 балів — виконання практичних завдань із великою кількістю помилок та не зовсім правильна відповідь на теоретичне запитання;

«незадовільно» — 0 балів — відсутність виконаного практичного завдання або його незадовільне виконання (більше як 60 % завдань виконано неправильно); невисвітлене теоретичне запитання, незадовільна відповідь зі значними помилками (більше як 60 % теоретичного матеріалу не правильне чи не відповідає змісту запитання) або відсутність відповіді.

3. Модульна контрольна робота

Ваговий бал — 36 (ваговий бал кожного завдання — 9)

Критерії оцінювання кожного запитання / завдання:

«відмінно» — 8—9 балів — безпомилкова відповідь / виконання практичного завдання відповідно до змісту;

«добре» — 7 балів — відповідь із зауваженнями / виконання практичного завдання з незначною кількістю помилок або деякими хибками;

«задовільно» — 5—6 балів — неповна відповідь / виконання практичного завдання і значною кількістю помилок або хиб;

«незадовільно» — 0 балів — відсутність відповіді / виконаного практичного завдання або його незадовільне виконання (менше як 60 % правильно виконаних завдань).

Критерії оцінювання (загальні):

«відмінно» — 32—36 балів — безпомилкове виконання практичного завдання відповідно до його змісту;

«добре» — 27—31 балів — виконання практичного завдання з незначною кількістю помилок або деякими хибами;

«задовільно» — 21—26 балів — виконання практичного завдання зі значною кількістю помилок або хиб;

«незадовільно» — 0 балів — відсутність виконаного практичного завдання або його незадовільне виконання (менше як 60 % правильно виконаних завдань).

Умова позитивного першого календарного контролю — набуття не менше як 14 балів, другого календарного контролю — набуття не менше як 25 балів.

Для складання заліку «автоматом» потрібно мати рейтинг не менш як 60 балів. Студенти, рейтинг яких наприкінці семестру складає менш як 60 балів, а також ті, хто хоче підвищити оцінку, виконують залікову контрольну роботу. Ця рейтингова оцінка остаточна. У разі написання залікової контрольної роботи на оцінку, нижчу за отриману «автоматом», попередній рейтинг із дисципліни скасовується й до залікової відомості заноситься сума балів за залікову контрольну роботу («жорстка» РСО).

Залікова контрольна робота оцінюється 100 (ста) балами. Залікова контрольна робота складається з двох запитань теоретичного характеру з різних розділів робочої програми та одного практичного завдання.

Кожне теоретичне запитання оцінюється 35 (тридцятьма п'ятьма) балами відповідно до системи оцінювання:

«відмінно» — 31—35 балів — повна відповідь (не менше як 90 % потрібної інформації);

«добре» — 25—30 балів — достатньо повна відповідь (не менше як 75 % потрібної інформації або незначні неточності);

«задовільно» — 20-24 балів — неповна відповідь (не менше як 60 % потрібної інформації та деякі помилки);

«незадовільно» — 0 балів — незадовільна відповідь.

Практичне завдання оцінюється з 30 (тридцяти) балів відповідно до системи оцінювання:

«відмінно» — 25—30 балів — повне безпомилкове виконання завдання;

«добре» — 20—24 балів — повне виконання завдання з несуттєвими неточностями;

«задовільно» — 15—19 балів — завдання виконане з певними недоліками;

«незадовільно» — 0 балів — завдання виконане з багатьма недоліками або не виконане зовсім.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше як 60	Незадовільно
Менше як 50	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік запитань, які виносяться на семестровий контроль, містяться в додатку 1.

Зміст, вимоги та зразок МКР містяться в додатку 2.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус)

Склали: доцент, канд. пед. наук Тільняк Неоніла Василівна, старший викладач Сидоренко Лілія Миколаївна, старший викладач Кушлаба Михайло Петрович

Ухвалено: кафедра української мови, літератури та культури (протокол №10 від 31.05.2024 р.)

Погоджено: Методична рада університету (протокол №8 від 20.06.2024 р.)

Перелік запитань для семестрового контролю (залік)

1. Схарактеризуйте роль мови в житті суспільства та назвіть її основні функції.
2. Проаналізуйте мовне законодавство та мовну політику в Україні.
3. Схарактеризуйте державну мову як мову професійного спілкування.
4. Розкрийте комунікативні ознаки культури мовлення.
5. Визначте типологію мовних норм.
6. Схарактеризуйте лексикографічні джерела професійної мови та назвіть основні типи словників.
7. Проаналізуйте мовні особливості функціональних стилів.
8. Схарактеризуйте науковий стиль та його підстилі, назвіть його ознаки.
9. Порівняйте мовні ознаки наукового та ділового стилів.
10. Проаналізуйте професійну сферу як інтеграцію офіційно-ділового, наукового й розмовного стилів.
11. Проінтерпретуйте поняття «академічна культура», «академічна доброчесність».
12. Схарактеризуйте джерела наукової та освітньої інформації.
13. Розкрийте основні вияви академічної нечесності.
14. Назвіть методи запобігання плагіату.
15. Проаналізуйте текст як форму реалізації професійної діяльності.
16. Схарактеризуйте мовленнєвий етикет як компонент наукової комунікації.
17. Проінтерпретуйте поняття «наукова мова» / «фахова мова».
18. Схарактеризуйте наукову публікацію як засіб фіксації та оприлюднення наукового результату.
19. Проаналізуйте етапи підготовки й написання наукового тексту.
20. Визначте структурно-змістові особливості навчально-наукового твору.
21. Розкрийте суть правил оформлення покликань в академічних текстах.
22. Назвіть функції, види, типи та форми спілкування.
23. Проаналізуйте основні закони спілкування та їхній вияв у професійному дискурсі.
24. Порівняйте індивідуальні та колективні форми професійного спілкування.
25. Схарактеризуйте форму проведення дискусії «мозкова атака».
26. Схарактеризуйте форму проведення дискусії «дерево рішень».
27. Назвіть структурні особливості монологічного професійного мовлення.
28. Визначте структурні особливості діалогічного професійного мовлення.
29. Охарактеризуйте етапи підготовки усного фахового виступу.
30. Розкрийте поняття «ораторська компетенція».

Модульна контрольна робота

Модульна контрольна робота складається з двох частин: 1 частина — відповіді на теоретичні запитання за всіма розділами програми, 2 частина — виконання практичних завдань за тематикою практичних занять.

Перша частина МКР має на меті перевірити знання студентів щодо основних етапів формування, становлення й розвитку української мови, володіння основними нормами сучасної української літературної мови, знання основних понять та фундаментальних цінностей академічної доброчесності, її впливу на академічну культуру, якість освіти, законів та основних засобів спілкування в професійній сфері.

Друга частина МКР має на меті виявити вміння студентів застосовувати норми сучасної української мови в професійному дискурсі, сформувані навички створення академічних текстів у жанрах, які відповідають професійній підготовці, коректному оформленню результатів освітньої та дослідницької діяльності.

Кожен варіант МКР містить завдання однакового рівня складності.

Зразок модульної контрольної роботи

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА

Варіант 1

1. Назвати та схарактеризувати функції спілкування в професійному мовленні.

2. Скласти характеристику наукового стилю, вказавши на сферу використання, функції, жанри та мовні особливості.

3. Утворити словосполучення з паронімами:

ароматичний / ароматний (*есенція, чай, банан, рідина, свічки*); аналогічний / аналогічний (*дослідження метод, факти, висновки, випадок*); акціонерний / акціонерський (*банк, компанія внески, товариство, власність*), запитання / запитання (*мовне, порядку денного, поставити, з'ясувати, економічне*); класичний / класний / класовий (*твір, журнал, розшарування, війна, музика*); болісний / болючий (*рана, спогади, удар, синець, втрата*), активація / активізація (*вугілля, молекул процесу світла життя*).

4. виправити помилки в поданих словосполученнях відповідно до норм сучасної української літературної мови.

По технічних причинах, по всіх правилах, виписка з протоколу, пояснююча записка, координуючий центр, перелічити гроші, довіреність, роцотна відомість, написати дві строчки, сама важлива тема, моя автобіографія, учбовий корпус, підготувати тези, відстрочка.